

"Η Επανάσταση στην Ηλεία"

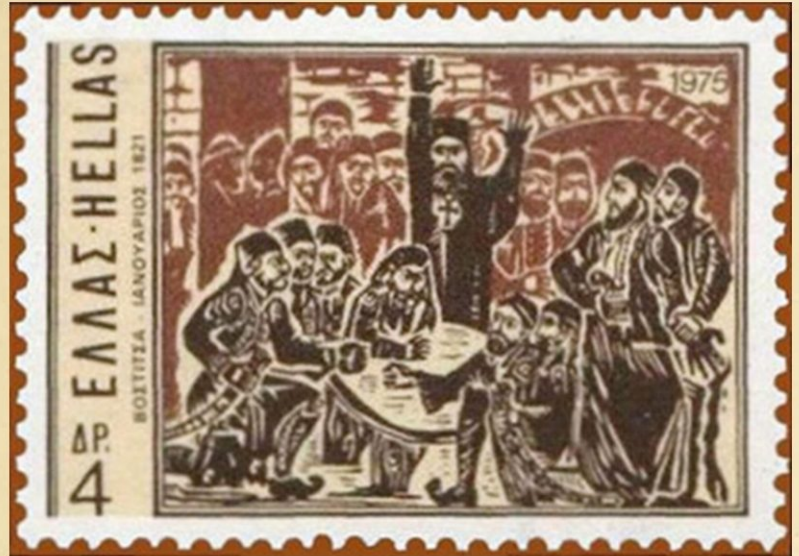
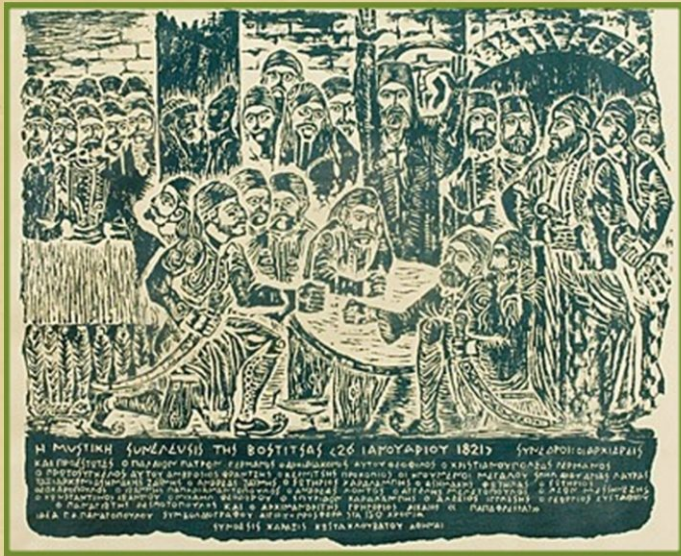
2021

1821

Ημερολόγιο 2021

Μουσικό Σχολείο Βαρθολομιού

Χαρακτικό του Κ. Κλουβάτου με τίτλο «Η μυστική Συνέλευσις της Βοστίτσας - 26 Ιανουαρίου 1821»
(Κυκλοφόρησε και ως γραμματόσημο το 1975)

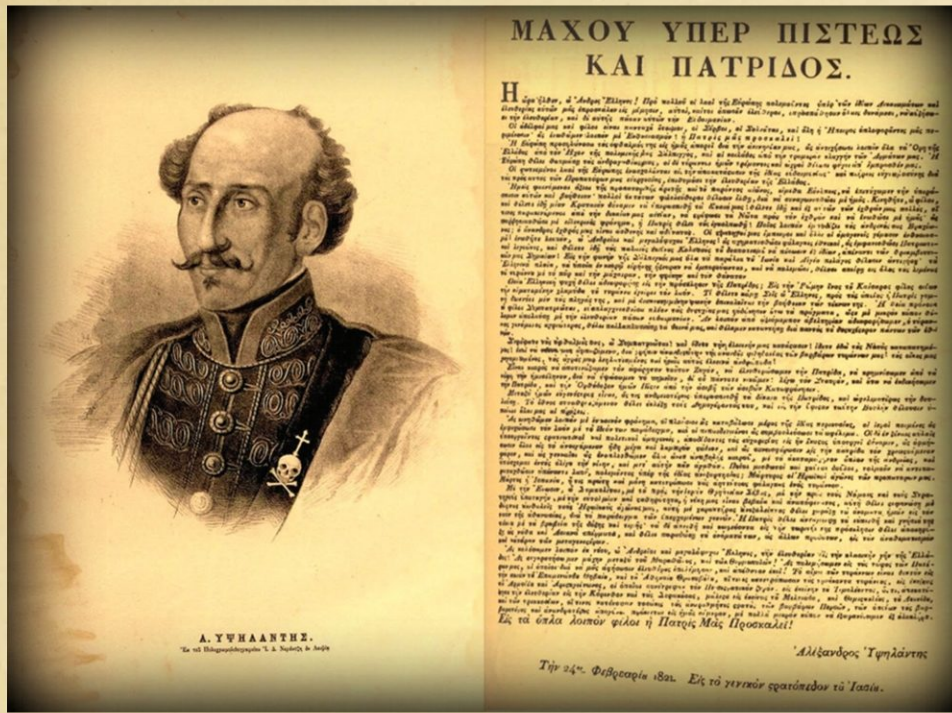
26-30 Ιανουαρίου, Η μυστική συνέλευση της Βοστίτσας

Στη Βοστίτσα (Αίγιο) πραγματοποιήθηκε συνέλευση, διάρκειας 5 ημερών (26-30 Ιανουαρίου), υπό άκρα μυστικότητα. Κληρικοί και προεστοί περιοχών της Πελοποννήσου συνεδρίασαν για έναν και μόνο σκοπό: να ορίσουν την έναρξη του Ξεσηκωμού. Παρόντες ήταν και οι Ηλείοι αντιπρόσωποι Αυγερινός, Φραγκούλης και Σισίνης. Πολλοί από τους παράγοντες προσέφεραν διάφορα ποσά για το ταμείο του Αγώνα: ο Χριστιανουπόλεως Γερμανός κατέβαλε 2.000 γρόσια, το ίδιο και ο Αμβρόσιος Φρατζής, ενώ ο Γεώργιος Σισίνης παρείχε τα ετήσια έσοδα από δύο ακίνητά του.

Ιανουάριος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
28	29	30	31	1 Πρωτοχρονιά	2	3
4	5	6 Θεοφάνεια	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Αλέξανδρος Υψηλάντης, ο αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας. «Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος», η προκήρυξη που εξέδωσε στο Ιάσιο.

Φεβρουάριος 1821, Αρχή της άτυπης επανάστασης στην Ηλεία

Στις αρχές Φεβρουαρίου ξεκίνησε η άτυπη επανάσταση των Χριστιανών κατοίκων της Ηλείας, αφού στα διάφορα χωριά Τούρκοι εισπράκτορες φονεύονταν ή κατέφευγαν στο Λάλα. Μετά τη συνέλευση στη Βοστίτσα, ειδοποιήθηκαν οι Ηλείοι αρχηγοί των διαφόρων περιοχών για την επικείμενη εκστρατεία κατά του Λάλα και των φοβερών Τουρκαλβανών, που έμεναν στην περιοχή και άρχισε η σχετική προπαρασκευή. Παράλληλα, στις 22 Φεβρουαρίου 1821, ο αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας, Αλέξανδρος Υψηλάντης, εισέρχεται στο Ιάσιο, καθώς περνά τον ποταμό Προύθο και υψώνει τη σημαία της Ελληνικής Επανάστασης. Δυο μέρες μετά, εξέδωσε προκήρυξη με τίτλο "Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος", αφήνοντας να εννοηθεί πως πίσω από την κίνηση αυτή βρισκόταν μια μεγάλη δύναμη.

Φεβρουάριος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Η Σημαία της Επανάστασης του 1821, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

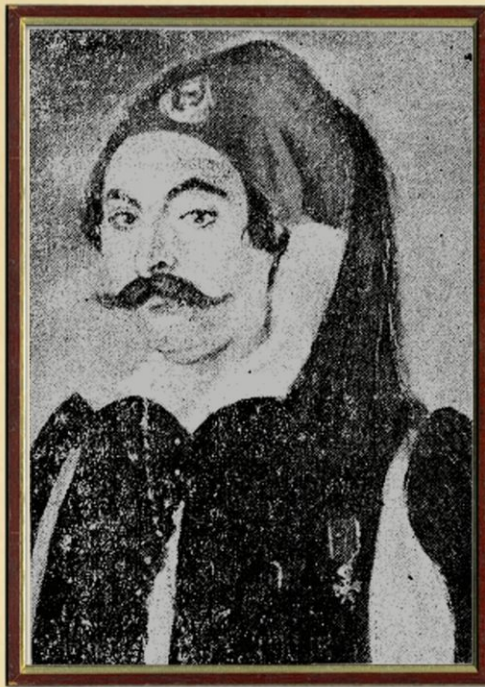
26 Μαρτίου 1821, Η έναρξη της Επανάστασης στην Ηλεία

Ο Γεώργιος Σισίνης στη Γαστούνη, ο Χαράλαμπος Βιλαέτης στον Πύργο και ο Τζανέτος Χριστόπουλος στην Ανδρίτσαινα κηρύσσουν, κατ' εντολήν της Φιλικής Εταιρείας, την Επανάσταση στον τόπο μας. Ο Τζανέτος Χριστόπουλος θα οριστεί από όλους ως Αρχηγός των όπλων της περιοχής Φαναρίου (Ανδρίτσαινα) και θα ηγηθεί των Ηλείων στη Μάχη των Στενών Αγίου Αθανασίου Καρύταινας (27 Μαρτίου 1821). Έφτασε η ώρα που η Ηλεία θα υψώσει τη Σημαία της Επανάστασης (εικόνα). Η σημαία κατασκευάστηκε στην Πάτρα με υπόδειξη του Παλαιών Πατρών Γερμανού και φέρει τα σύμβολα της Φιλικής Εταιρείας. Είναι η μοναδική σωζόμενη Σημαία του Αγώνα της Εθνικής Ανεξαρτησίας.

Μάρτιος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15 Καθαρά Δευτέρα	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25 Επανάσταση του 1821	26	27	28
29	30	31	1 Απρίλιος	2	3	4

Ο Καπετάν Γιώργης Μήτσου ή Μήτζου, υπό τις διαταγές του Χαράλαμπου Βιλαέτη, ήταν από τους πρωτοστατούντες υπερασπιστές της πόλης.

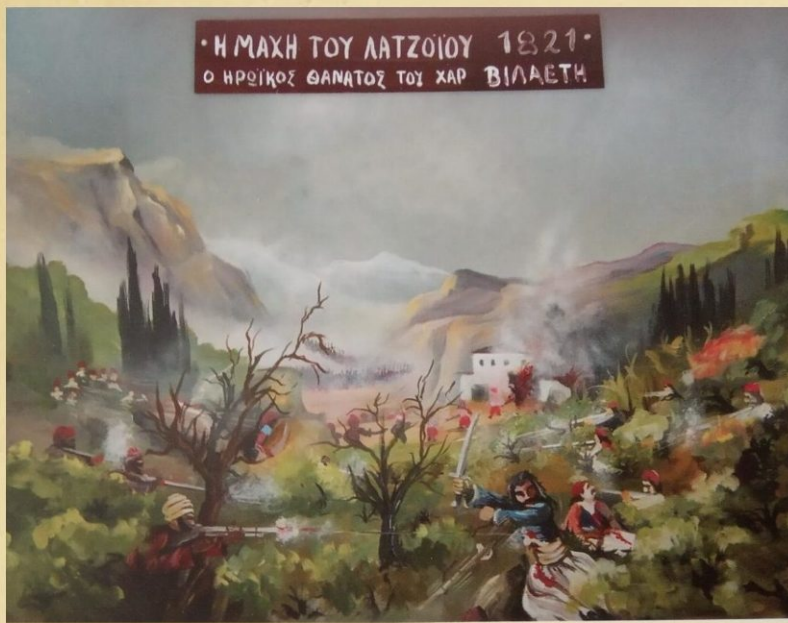
3 Απριλίου 1821, Μάχη του Πύργου

Ο Πύργος δέχτηκε επίθεση των Τουρκαλβανών του Λάλα στις 3 Απριλίου 1821, ανήμερα των Βαΐων. Οι Τουρκαλβανοί απαίτησαν την παράδοση της πόλης. Οι οπλαρχηγοί του Πύργου, με επικεφαλής τον Χαράλαμπο Βιλαέτη και 200 Πυργιώτες αγωνιστές, αρνήθηκαν κάθε διαταγή και οχυρώθηκαν προκειμένου να αντιμετωπίσουν την επίθεση. Ορισμένοι προεστοί και αρκετός άμαχος πληθυσμός κατέφυγαν στη Μονή της Σκαφιδιάς, στο Κατάκολο και στον Άγιο Ανδρέα, όπου ζακυνθινά πλοίαρια τους μετέφεραν στη Ζάκυνθο. Η άμυνα του Πύργου κράτησε οκτώ ώρες. Τότε, οι Τουρκαλβανοί άρχισαν τον εμπρησμό των οχυρωμένων σπιτιών, με αποτέλεσμα οι Έλληνες να τα εγκαταλείψουν και η πόλη να λεηλατηθεί. Μαζί με τον Χαράλαμπο Βιλαέτη, βρίσκονταν οι Άχολος, Μοσχούλας, Καπετάν Γιώργης Μήτσου καθώς και οι γιοι του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, Πάνος και Γενναίος.

Απρίλιος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30 Μεγάλη Παρασκευή	1 Μάιος	2

Η μάχη του Λατζοΐου: έργο του Στάθη Θεοδόση, για το βιβλίο του Γεωργίου Κουρκούτα

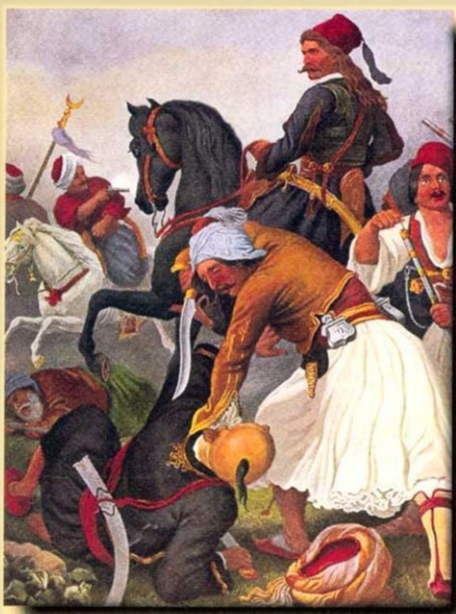
10 Μαΐου 1821, Θάνατος Χαράλαμπου Βιλαέτη

Στις 10 Μαΐου 1821, 1.000 Λαλαίοι Τουρκαλβανοί, τα ισχυρότερα εχθρικά -εκτός φρουρίων- τουφέκια σε όλο τον Μοριά, περικύκλωσαν το χωριό Λατζόι. Η ορμή τους ήταν φοβερή, αλλά και οι Έλληνες μάχονταν ηρωικά. Ο Βιλαέτης, από το Στρέφι όπου βρισκόταν, ξεκίνησε να βοηθήσει τους πολιορκημένους στο Λατζόι. Τον ακολούθησαν μόνο 100 από τους άντρες του. Οι Λαλαίοι απέκοψαν τον Βιλαέτη από το κύριο μέρος των ανδρών του. Μόνο 28 πολεμιστές έμειναν μαζί του. Αν και μπορούσαν να διαφύγουν, προτίμησαν να πολεμήσουν. Μια σφαίρα βρήκε στο κεφάλι τον Βιλαέτη που άρχισε να αιμορραγεί, ωστόσο συνέχισε να πολεμά. Η άγρια συμπλοκή συνεχίστηκε κι έμειναν να πολεμούν ο Βιλαέτης και 3 ακόμα γενναίοι αγωνιστές. Ο Ηλείος αρχηγός δέχεται βροχή από σφαίρες και πέφτει νεκρός. Ήταν 40 ετών. Οι Λαλαίοι έκοψαν το κεφάλι του, το κάρφωσαν σ' ένα κοντάρι και επέστρεψαν πανηγυρικά στον Λάλα παίρνοντάς το ως λάφυρο. Γι' αυτούς, κάθε αντίσταση στην Ηλεία έπαψε με το θάνατό του, γιατί περιφρονούσαν τους πάντες εκτός από το "Φραγκοπαλικάρι" όπως τον αποκαλούσαν.

Μάιος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
26	27	28	29	30	1 Εργατική Πρωτομαγιά	2 Πάσχα
3 Δευτέρα του Πάσχα	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24 31	25	26	27	28	29	30

Ο Ανδρέας Μεταξάς στη μάχη του Λάλα, ο επικεφαλής των Κεφαλλονιτών που συμμετείχαν στην εκστρατεία. (Πέτερ φον Ες, Μουσείο Ελληνικού Πολιτισμού)

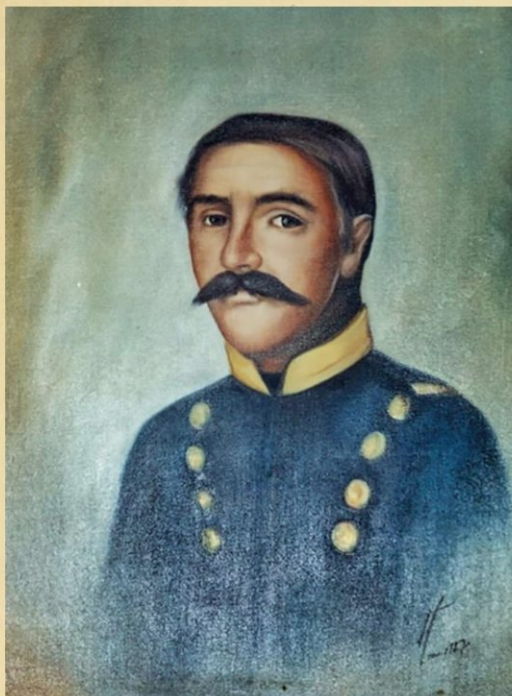
13 Ιουνίου 1821, Μάχη του Λάλα (τοποθεσία "Πούσι")

Μετά τα Ορλοφικά (1770), όσο και στους πρώτους μήνες της ελληνικής επανάστασης, οι πανίσχυροι Τουρκαλβανοί του Λάλα, συνεχώς έκαιγαν, λεηλατούσαν, σκότωναν. Παρ' όλα αυτά, Γαστουναίοι, Πυργιώτες, Φαναριώτες (Ανδριτσιναίοι), Γορτύνιοι, Καλαβρυτινοί, Αρκαδινοί, Κυπαρίσσιοι, με την πολυτιμότερη βοήθεια των Κεφαλλονιτών και των Ζακυνθινών (περίπου 600 άνδρες και δύο κανόνια) στρατοπέδευαν όλο και πιο κοντά στο Λάλα. Από τις 9 Ιουνίου αρχίζουν οι αψιμαχίες στα περίχωρα πλέον του χωριού, αλλά δύο μέρες μετά καταφτάνουν ως ενισχύσεις από την Πάτρα 300 Τουρκαλβανοί υπό τον Γιουσούφ Πασά, ο οποίος στις 13 Ιουνίου επιτίθεται με τους άνδρες του στη θέση Πούσι, όπου ήταν οχυρωμένοι οι Έλληνες. Βασικός του στόχος, να αποσπάσει πρώτα τα κανόνια που διέθεταν οι Επτανήσιοι. Οι Επτανήσιοι κατάφεραν να κρατήσουν τα κανόνια. Οι δυνάμεις του Γιουσούφ υποχώρησαν ηττώμενοι και την επόμενη μέρα, μαζί με τους εναπομείναντες Λαλαίους, ετράπησαν σε φυγή προς την Πάτρα. Η νίκη των Ελλήνων σήμανε το τέλος της επιβολής των Λαλαίων στην περιοχή και άνοιξε τον δρόμο για την άλωση της Τριπολιτσάς.

Ιούνιος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20 Πεντηκοστή
21 Αγίου Πνεύματος	22	23	24	25	26	27
28	29	30	1 Ιούλιος	2	3	4

Μιχαήλ Γ. Σισίνης

Δευτερότοκος γιος του Γ. Σισίνη, πήρε μέρος σε όλες τις μάχες στην Ηλεία (1801-1858)

11 Ιουλίου 1824, Η Μάχη των Λεχαινών

Στις 11 Ιουλίου 1824, 700 Τούρκοι ιππείς και 200 πεζοί από την Πάτρα βάδισαν προς τον κάμπο της Ηλείας. Στις 12 Ιουλίου μπήκαν στα Λεχαινά και αιχμαλώτισαν 43 από τους αμάχους. Όταν το έμαθε ο Γεώργιος Σισίνης (προύχοντας της Γαστούνης), έστειλε τους γιους του Χρύσανθο και Μιχαήλ με λίγους ντόπιους και 30 Σουλιώτες ν' αποδιώξουν τους εχθρούς. Φτάνοντας στα Λεχαινά και βλέποντας το πλήθος των εχθρών, έφυγαν οι περισσότεροι. Έμειναν μόνο οι Σουλιώτες και 30 από τους Ηλείους με τους γιούς του Σισίνη, οι οποίοι πολέμησαν με τους Τούρκους καβαλλαραίους, από τόσο κοντά, που μονάχα οι μπιστόλες και τα γιαταγάνια δούλευαν. Βοήθεια στα λίγα εκείνα παλικάρια ξεκίνησε να πάει και ο Κώστας Μπότσαρης με 200 Σουλιώτες, αλλά δεν πρόλαβε τη μάχη, γιατί στο μεταξύ έφυγαν οι Τούρκοι καβαλλαραίοι, παίρνοντας μαζί τους και τους άμαχους που είχαν πιάσει προηγούμενα.

Ιούλιος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
28	29	30	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1 Αύγουστος

Δημήτρης Πλαπούτας ή Κολλιόπουλος, από τις μεγάλες, ηρωικές και αγνές φυσιογνωμίες της Επανάστασης

20 Αυγούστου 1824, Μάχη στη Γαστούνη

Ο κίνδυνος ολόκληρης της Ηλείας από τις εξόδους των Τούρκων του φρουρίου των Πατρών-Ρίου εξακολουθούσε να υπάρχει. Ο Γιουσούφ πασάς ετοίμαζε εξορμήσεις των στρατευμάτων του προς τον κάμπο της Γαστούνη. Τότε ο Γεώργιος Σισίνης έκανε αίτημα στην κυβέρνηση για την συγκρότηση στρατοπέδου στην περιοχή της Γαστούνης. Στις 5 Αυγούστου ο Δημήτρης Πλαπούτας αντικαθιστά τον Αναγνωσταρά στο στρατόπεδο της Γαστούνης. Ακολούθησαν αψιμαχίες που έγιναν στα όρια Αχαΐας-Ηλείας, στο Νεοχώρι και τα Λεχαινά, ενώ στις 20 Αυγούστου διεξάγεται μάχη στην Γαστούνη μεταξύ Πατραίων Τούρκων και Γαστουναίων.

Αύγουστος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15 Κοίμηση Θεοτόκου
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1 Σεπτέμβριος	2	3		

1. Δύο πλοία της ελληνικής μοίρας που πήραν μέρος στη ναυμαχία (ιδιοκτησίας Αντρέα Χατζή)
2. Το Κατάκολο σε ζωγραφιά του Ρώσου Καρλ Παύλοβιτς Bryoullow του 1821

30 Σεπτεμβρίου 1821, Η Ναυμαχία του Κατακόλου

Ο Ελληνικός στόλος υπό τον Ανδρέα Μιαούλη αντιμετωπίζει στον θαλάσσιο χώρο έμπροσθεν των εκβολών του Αλφειού, σφοδρή επίθεση του Καρά-Αλή. Ο Σπετσιώτης Μπότασης προχωρά ταχύτατα με το πλοιάριό του ανάμεσα στα Τουρκικά πλοία όπου και εξαπολύει μια βάρκα γεμάτη από εύφλεκτες ύλες και της βάζει φωτιά δημιουργώντας τεχνητό καπνό στην επιφάνεια της θάλασσας. Οι Τούρκοι πιστεύοντας ότι η φλεγόμενη βάρκα ήταν το Σπετσιώτικο πλοίο, φοβήθηκαν την εφόρμηση προς πυρπόληση και άρχισαν να κανονιοβολούν κατά της εστίας του καπνού και έτσι τα ελληνικά πλοία κατόρθωσαν να διαφύγουν ακτοπλοούντα και να περάσουν γύρω από το Κατάκολο.

Σεπτέμβριος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1 Οκτώβριος	2	3

Χρύσανθος Γ. Σισίνης

Πρωτότοκος γιος του Γ.Σισίνη, Στρατηγός και επικεφαλής προσέφερε τις υπηρεσίες του καθ' όλη την διάρκεια του αγώνα (1799-1845)

1 Οκτωβρίου 1825, Ο Ιμπραήμ πασάς εισήλθε στην Ηλεία

1η Οκτωβρίου 1825, ο Ιμπραήμ πασάς εισήλθε στην Ηλεία και εγκαταστάθηκε στη Ζαχάρω. Η Ζούρτσα και η Ιερά Μονή της Κοίμησης της Θεοτόκου κατελήφθη και πυρπολήθηκε από τις δυνάμεις του, όπως και όλα τα χωριά που βρέθηκαν στον δρόμο του. Οι Τουρκοαιγύπτιοι του Ιμπραήμ προελαύνουν πλέον προς το εσωτερικό της Ηλείας. Ένα στρατιωτικό του σώμα που κουβαλά αιχμαλώτους και λάφυρα, έπειτα από τη μάχη της Αγουλινίτσας (12/10/1825), δέχεται επίθεση από τον Χρύσανθο Σισίνη και 300 άνδρες του στη στρατηγική θέση "Κλειδί" Αγουλινίτσας. Οι Έλληνες απελευθερώνουν περισσότερα από 400 γυναικόπαιδα, αλλά δεν αντέχουν και αποχωρούν προς τα ορεινά. Ο Ιμπραήμ εισβάλλει πάλι στην Ηλεία μετά από λίγες μέρες, αλλά συναντά σθεναρότατη αντίσταση στην Αγουλινίτσα (11/11/1825) όπου σημαντικό μέρος του στρατού του εγκλωβίζεται και εξοντώνεται μέσα στους βάλτους της λίμνης. Ο ίδιος ο Ιμπραήμ, εξοργισμένος με την αναπάντεχη αντίσταση που βρήκε, όρμησε με σθένος για να περάσει τους βάλτους και παρά λίγο να πνιγεί. Απελπισμένος τότε, δίνει διαταγή να παύσουν οι εχθροπραξίες και να προχωρήσουν για Πύργο.

Οκτώβριος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28 Επέτειος του Όχι	29	30	31

Το Χλεμούτσι ή Χλουμούτσι ή Κλερμόν ή Καστέλ Τορνέζε (1220-1223)

9-11 Νοεμβρίου 1825, Μάχη στο Βαρθολομιό

Ο Ιμπραήμ ξεκινάει από την Πελοπόννησο προς το Μεσολόγγι. Στην πορεία του καίει, καταστρέφει και μαζεύει σκλάβους. Στις 9 Νοεμβρίου βρίσκεται στο Βαρθολομιό. Οι κάτοικοι του χωριού, αφού ασφάλισαν τα γυναικόπαιδα στο Κάστρο Χλεμούτσι, αποφάσισαν να μείνουν στο χωριό τους και να το υπερασπιστούν. Ο Καπετάν Βέρας και ο Καπετάν Γιωργάκης Βαρθαλαμιώτης έπιασαν τα αμπέλια έξω από το Βαρθολομιό κι από εκεί προξενούσαν φθορά στον εχθρικό στρατό. Μία ραγδαία βροχή όμως αχρήστευσε τα τουφέκια τους και τότε το πεζικό των Αιγυπτίων βρήκε ευκαιρία να εφορμήσει. Οι Έλληνες αποκρούουν τις επιθέσεις και ο Ιμπραήμ αποχωρεί, προχωρώντας προς τα Λεχαινά κι από εκεί προς την Πάτρα, χωρίς να πειράξει τα γυναικόπαιδα που ήταν κλεισμένα στο Χλεμούτσι. Σκοτώθηκαν 500 Τουρκοαιγύπτιοι και 200 Έλληνες, μεταξύ των οποίων ο Καπετάν Τζεκούρας από το Βρανά και ο Πανάγος Βέρας από το Βαρθολομιό.

Νοέμβριος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17 Πολυτεχνείο	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	1 Δεκέμβριος	2	3	4	5

Ιερά Μονή Σκαφιδιάς Ηλείας, αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου

3 Δεκεμβρίου 1825, Πολιορκία της Μονής Σκαφιδιάς

Στις 3 Δεκεμβρίου 1825, η Μονή Σκαφιδιάς έγινε "θέατρο" μαχών μεταξύ των ορδών του Ιμπραήμ και των 300 υπερασπιστών της, υπό την αρχηγία του Γεωργίου Μήτσου. Περιγράφοντας ο ίδιος ο Καπετάν Γιώργης τη μάχη, αναφέρει ότι 2.000 πεζοί και ιππείς, υπό τις διαταγές του Χουσεΐν, επιτέθηκαν κατά της Ιεράς Μονής Σκαφιδιάς. Ωστόσο αποκρούστηκαν στη μάχη και καταδιώχτηκαν μέχρι το χωριό Μυρτιά. "Πολύ επείραχθη ο Ιμπραήμης οπού ευρίσκει ανθιστάσεις εις μέρη οπού δεν ήλπιζε, και ότι ετοιμάζεται να έλθει πάλι να μας πολεμήση. Ημείς όμως τον περιμένομεν δια ν' αποθάνωμεν". Τελικά, οι Αιγύπτιοι αποκρούστηκαν και αποχώρησαν άπρακτοι.

Δεκέμβριος

2021

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25 Χριστούγεννα	26 Σύναξη Θεοτόκου
27	28	29	30	31	1 Ιανουάριος 2022	2

Ύμνος εις την Ελευθερίαν (Εθνικός Ύμνος)

Ποίηση: Διονύσιος Σολωμός
Μουσική: Νικόλαος Μάντζαρος

Σε γνωρίζω από την κόψη
του σπαθιού την τρομερή,
σε γνωρίζω από την όψη
που με βία μετρά τη γη.
Απ' τα κόκαλα βγαλμένα
των Ελλήνων τα ιερά,
και σαν πρώτα ανδρειωμένα,
Χαίρε, ω χαίρε, Ελευθεριά!

Υπεύθυνος μαθητής: Δημήτρης Μπουκουβάλας